

Motion 1

om jämlikt utbildningsutbud på språklig grund

Det övergripande målet bör ju vara att det skall finnas reell jämställdhet mellan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen. Med reell jämställdhet, i motsats till endast formell, avses här att allt fungerar även på det konkreta, praktiska förverkligandeplanet. Så är inte alltid fallet. I grundlagen ges nationalspråken en jämställd ställning och lagstiftningsmässigt stipuleras att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens kulturella och samhällsbehov skall tillgodoses på lika grunder. Om svårigheter uppstår vid förverkligandet kan särskilda lösningar tillämpas.

Genom utbildning överförs kulturarvet till kommande generationer och tillväxt av detsamma kan ske. Ett jämlikt utbildningsutbud på språklig grund bör genomsyra hela utbildningssystemet såväl kvantitativt som kvalitativt visavi alla stadier, ämnen, tjänster et cetera. Tyvärr har svenska inslag haft en tendens att krympa. Att stärka språklig jämlikhet inom utbildningen och eliminera de orättvisor som förekommer på det praktiska planet är synnerligen angeläget såväl utbildningsmässigt som även genom att språklig jämlikhet verkar identitetsstärkande. Diskussionen om hur det svenskspråkiga utbildningsutbudet framöver kommer att gestalta sig borde initieras omgående eftersom det svenska språket kan vara hotat. Det eftersträvsvärda bör vara garantier för jämlikt utbildningsutbud på språklig grund.

Yrkande:

- att Folktinget kartlägger och ingående utreder nationens utbildningsutbud såväl kvantitativt som kvalitativt på alla stadier med fokus på huruvida ett jämlikt utbildningsutbud på språklig grund är förverkligat.
- att Folktinget med utgångspunkt i resultaten från kartläggningen vidtar åtgärder för att trygga svenskspråkigas rättigheter där orsak till detta föreligger.
- att Folktinget på ett aktivt sätt verkar för att ett jämlikt utbildningsutbud på språklig grund garanteras även i framtiden.

Viveca Bäck

Folktingsstyrelsens utlåtande:

Folktingsstyrelsen konstaterar att år 2003 utfördes en utredning vid namn *Yrke 2015 – en prognos över behovet av svenskspråkig arbetskraft och yrkesutbildning*. Yrke 2015 tog upp alla utbildningar men betonade yrkesutbildning. Yrke 2015 visade att behovet av yrkesutbildning ökar medan behovet av högskole- och yrkeshögskoleutbildning minskar. En följd av detta har varit att elevtillströmningen till yrkesutbildningen ökade. Prognosens uppgifter tillämpas när målen för den svenska utbildningen fastställs i statsrådets utbildningsplan.

Utbildningsstyrelsen har påbörjat år 2006 projektet Yrke 2020. Också detta projekt är en del av en stor nationell prognostisering och omfattar alla utbildningar. Yrke 2020 granskar den här gången lite extra högskoleutbildningen. I praktiken betyder det att bland annat samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen och flera högskolor deltar i arbetet. Utbildningsstyrelsen har också en svensk gymnasieutredning på gång.

Finlandssvenska utbildningskonferenser brukar ordnas vart fjärde år, våren efter kommunalvalet då de nya förtroendevalda är utsedda. Folktinget kommer att ha ansvar för konferensen som skall ordnas våren 2009. De tidigare konferensernas teman har varit *Den goda skolan* och *Livskraftig skola*. Konferenserna har varit allmänna och riktat sig till alla stadier dvs. från förskola till universitet.

Styrelsens förslag till yrkande:

- att Folktingets styrelse får i uppgift att noggrant följa med de pågående utredningarna och aktivt verka för att ett jämlikt utbildningsutbud på språklig grund garanteras också i framtiden. Folktinget bör också beakta de särlösningar som funktionshinder kräver.

Folktingets session den 21–22 april 2007 i Korsholm beslutade:

- att Folktingets styrelse får i uppgift att noggrant följa med de pågående utredningarna och aktivt verka för att ett jämlikt utbildningsutbud på språklig grund garanteras också i framtiden. Folktinget bör också beakta de särlösningar som funktionshinder kräver.

För Ålands del är ett jämlikt utbildningsutbud på svenska av största betydelse för att säkerställa ålänningarnas möjligheter att studera i Finland och bryta trenden att de i allt högre grad studerar i Sverige.